

Küresel risk iştahı kırılğan bir seyir izliyor

Küresel riskli varlıklara olan talep dün karışık bir tablo çizdi. İngiltere (BoE) ve Norveç Merkez Bankaları politika faizlerini tahminlere paralel biçimde sabit tutarken, İsviçre Merkez Bankası politika faizini beklentilerin aksine 25 baz puan indirdi. Uluslararası Para Fonu (IMF), Euro Bölgesi'nde enflasyonun hedefe doğru gerilediğini belirterek Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) gelecek verilere bağlı olarak para politikası duruşunu kademeli olarak gevşetebileceğini bildirdi. Avrupa Birliği (AB) Rusya'nın AB limanlarını kullanarak üçüncü ülkelere sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) ihraç etmesini yasakladı. ABD'de Mayıs ayında inşaat izinleri ve konut başlangıçları ile Haziran ayı Philadelphia Fed aktivite endeksi tahminlerin gerisinde kaldılar. Euro Bölgesi'nde Haziran ayı tüketici güven endeksi öncü sonuçları sınırlı bir iyileşmeye işaret etti. Veri akışı ve diğer gelişmelerin piyasa fiyatlamalarına etkisi sınırlı kalırken, ABD 10 yıllık tahvil faizi 4 baz puan artışla %4,25, Almanya 10 yıllık tahvil faizi de 2 baz puan yükselişle %2,42 seviyesine geldi. Dolar endeksi %0,3 yükselirken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,6 düşüş gösterdi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi yataya yakın seyrederken, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi %0,1 düşüş kaydetti. Brent tipi ham petrolün varil fiyatında %0,8 artış görülürken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında %2,5 düşüş gerçekleşti. Altının ons fiyatı %1,4 yükseldi ve Bitcoin %0,3 yükselişle 65 bin 61 dolardan kapandı.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahı dün ayrışan performanslar sergiledi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB) Mayıs ayı merkezi yönetim bütçe dengesi ve borç stoku verilerini, TÜİK de Haziran ayı tüketici güven endeksini yayımladı. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek dün yaptığı açıklamada, piyasanın ekonomi programıyla

Günlük Değişimler

Dolar/TL	32,81 ▲ 0,9%	BİST 100	10.740 ▲ 2,6%
TR 2Y	43,41 ▲ 43 bp	TR 10Y	28,97 ▲ 40 bp
DXY	105,6 ▲ 0,3%	MSCI Dünya	3.520 ▼ -0,1%
Altın (ons, \$)	2.360 ▲ 1,4%	ABD 10Y	4,25 ▲ 4 bp
Brent (varil, \$)	85,7 ▲ 0,8%	TTF (MWh, €)	34,5 ▼ -2,5%
Bitcoin (\$)	65.061 ▲ 0,3%	Karbon (ton, €)	69,2 ▼ -1,6%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0,9%
Dolar/Japon Yeni	0,5%
Dolar Endeksi	0,3%
Dolar/Brezilya Realı	0,2%
Dolar/Güney Afrika Randı	0,1%
Dolar/Meksika Pesosu	-0,3%
Euro/Dolar	-0,4%
İngiliz Sterlini/Dolar	-0,5%
JP Morgan GOÜ Endeksi	-0,6%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	1,9%
MSCI Avrupa	0,7%
MSCI Latin Amerika	0,6%
MSCI GOÜ	0,0%
MSCI Asya Pasifik	-0,1%
MSCI GOÜ Avrupa	-0,1%
MSCI Dünya	-0,1%
MSCI Kuzey Amerika	-0,2%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Euro Bölgesi	İmalat PMI	Haziran	47,9	47,3
ABD	İmalat PMI	Haziran	51,0	51,3

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

enflasyonun düşürüleceğine ikna olmaya başladığını ve güçlü bir dezenflasyon sürecinin eşliğinde olduğunu belirtti. UNCTAD tarafından yayımlanan Dünya Yatırım Raporu'na göre Türkiye'nin uluslararası yatırımlardan aldığı pay 2023 yılında geriledi. Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri dün günü sırasıyla %2,6 ve %2,7 yükselişle kapattı. Ancak ülke risk primi ve TL cinsi tahvil faizlerinde yükseliş görüldü. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,9 değer kaybetti.

Yeni günde küresel risk iştahı dünden kalan eğilimlerle kırılğan bir seyir izliyor. Japonya'da Mayıs ayı enflasyon rakamları açıklanırken, çekirdek enflasyonda yıllık bazda artış görüldü. Bugün küresel tarafta gelişmiş ülkelerin Haziran ayı öncü satın alma yöneticileri endeksi (PMI) ile ABD Mayıs ayı ikinci el konut satış rakamları takip edilecek.

İngiltere Merkez Bankası (BoE) beklentiler dahilinde faizleri değiştirmede. İki üyenin faiz indirimi yönünde oy kullanmasına karşın, yedi üyenin oyu ile para politikası faizini %5,25'te sabit tuttu. Karar sonrası yayımlanan açıklamada, kısa vadeli enflasyon beklentilerinde gerileme yaşansa da yılın ikinci yarısında enflasyonun yükseleceği öngörüsüne yer verildi. Ekonomik aktivitenin performansının ilk yarıda beklenenden güçlü olduğu hatırlatılırken, para politikasındaki sıkı duruşun etkisiyle ivme kaybının gözlenebileceği öngörüsü paylaşıldı. Bununla birlikte, açıklanacak verilere bağlı olarak para politikasında değişikliğe gitmeye hazır olduklarının altı çizildi. Enflasyonun %2 hedefine gerilemesinin iyi bir haber olmasını belirten BoE Başkanı Andrew Bailey ise, bu seviyelerde kalabileceğinden emin olmaya gerek olduğunu ve bu nedenle faizi değiştirmediklerini ifade etti. Ülkede Mayıs ayında hem toplam hem de akaryakıt hariç perakende satışlar bir önceki aya göre %1,8'lik beklentilerin üzerinde %2,9 artış kaydetti.

ABD'de Mayıs ayı konut başlangıç ve inşaat izinleri ile Haziran'a ilişkin bazı öncü veriler beklentilerden zayıf geldi. Yıllıklandırılmış konut başlangıçları bir önceki ay seviyesine göre %0,7 artış tahminlerine karşın %5,5 geriledi. Aynı dönemde inşaat izinleri yine %0,7 artış öngörülerinin aksine %3,8 düştü. 15 Haziran'da sona eren haftada işsizlik maaşı başvuruları bir önceki hafta seviyesine göre hafif gerilese de 238 bin kişi ile beklentilerin üzerinde kaldı. Philadelphia Fed aktivite endeksi Mayıs ayındaki 4,5'ten Haziran'da 1,3'e geriledi.

Euro Bölgesi'nde tüketici güven endeksi Haziran'da beklentilerden yavaş da olsa toparlandı. Mayıs'ta -14,3 olan endeks Haziran'da -13,8 olan tahminlerin hafif altında kalarak -14,0'a çıktı.

Japonya'da Mayıs ayında tüketici enflasyonu yükselirken, aktiviteye dair öncü veriler Haziran'da yavaşlama sinyali verdiler. Nisan ayında %2,5 olan manşet tüketici fiyatları yıllık enflasyonu Mayıs'ta %2,8'e yükseldi. Söz konusu dönemde işlenmemiş gıda hariç çekirdek enflasyon ise %2,2'den %2,5'e çıktı. Öncü hesaplanan imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI) Mayıs ayındaki 50,4'ten Haziran'da 50,1'e yavaşlarken, hizmet sektörü PMI 53,8'den 49,8'e geriledi.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) Küresel Yatırım Raporu 2024'ü yayımladı. Rapora göre, 2023 yılında küresel ölçekte doğrudan yabancı yatırımlar bir önceki yıla göre %2 azalarak 1 trilyon 332 milyar dolar olarak gerçekleşti. Gelişmiş ekonomilere yapılan yatırımlar %9 artarken, gelişen ekonomilere yapılan doğrudan yabancı yatırımlar %7 düşüşle 867 milyar dolar seviyesine indi. Raporda otomotiv ve elektronik gibi sektörlerin tedarik zincirine yönelik yatırımların bölgeler ve ülkeler arasında yatırımlarının büyüdüğü belirtilirken, bir çok gelişmekte olan ekonominin yatırım çekmekte zorlandığı ve bu eğilimlerin dışında bırakıldığı ifade edildi. Proje finansmanı alanında yapılan yatırımlarda düşüşün %26'yı bulduğu ifade edilen rapor, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SDG) bağlantılı yatırımlarda düşüşün %10 olduğunu işaret etti. Raporda yer alan UNCTAD verilerine göre, Türkiye'ye 2023 yılında 10,4 milyar dolar doğrudan yatırım yapılırken, küresel doğrudan yatırımlardan alınan payın %1,0'dan %0,8'e gerilediği görülüyor.

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

Merkezi yönetim bütçesi Mayıs ayında geçen yıla göre artan ancak nakit bazlı verilerin altında kalan bir fazla verdi.

Toplam gelirler yıllık bazda %83,3 artışla 1 trilyon 7,1 milyar TL ile nakit bazlı sonuçların altında kaldı. Aynı dönemde toplam giderler %83,0 artarak 787,7 milyar TL ile nakit bazlı sonuçlarla hemen hemen aynı seviyede geldi. Bu sonuçlarla, Mayıs 2023'te 118,9 milyar TL olan genel bütçe fazlası 2024'ün aynı ayında nakit bazlı sonuçların yaklaşık 15 milyar TL altında 219,4 milyar TL olarak gerçekleşti. Söz konusu dönemde faiz dışı fazla 221,6 milyar TL'den 330,1 milyar TL'ye yükseldi. Mayıs sonuçlarıyla birlikte ilk beş ayda yıllık bazda bütçe gelirleri %101,0, harcamalar %97,9 oranında artışlar kaydetti. Ancak toplam bütçe açığı 2023'ün aynı dönemindeki 263,6 milyar TL'den 2024 ilk beş ayında 471,9 milyar TL'ye çıktı. 2023'ün söz konusu döneminde 25,7 milyar TL açık veren faiz dışı denge ise 2024'te 3,2 milyar TL fazla verdi.

HMB Mayıs sonu itibarıyla merkezi yönetim brüt borç stoku verilerini açıkladı. Buna göre, merkezi yönetim brüt borç stoku, Mayıs sonu itibarıyla bir önceki aya göre yaklaşık 149 milyar TL artışla 7 trilyon 641 milyar TL oldu. Borç stokunun 2 trilyon 997 milyar TL tutarındaki kısmı TL, 4 trilyon 645 milyar TL tutarındaki bölümü ise döviz cinsi borçlardan oluştu. Stokun döviz cinsinden olan kısmının payı Nisan'daki %62,5'ten %60,8'e geriledi.

Tüketici güven endeksi Haziran'da genele yayılan bir düşüş gösterdi. TÜİK'in açıkladığı rakamlara göre endeks Mayıs ayındaki 80,5 seviyesinden 78,3'e geriledi. Endeksin alt kırılımlarında genele yayılan bir düşüş gözlemlendi. Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi ve gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi alt endeksleri sırasıyla %4,4 ve %2,8 gerilerken, mevcut dönemde hanenin maddi durumu ile gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi alt endeksleri de sırasıyla %2,2 ve %1,6 düşüş gösterdi.

Şirket ve Sektör Haberleri

Ren21 "Yenilenebilir Enerji Kaynakları 2024 Küresel Durum Raporu" kapsamında 2024 Enerji Arzı Raporu'nu yayımladı. Rapora göre 2023 yılında yenilenebilir enerji kaynakları küresel elektrik üretiminin %30'nu karşıladı. Yenilenebilir enerjiye ve ilgili teknolojilere yapılan yatırımlar %70 artarken, yatırımlarda fotovoltaik güneş panellerinin ve pillerin payı öne çıktı. Ren21 ülkelerin dünya enerjisinin yaklaşık %78'ini sağlayan ısı ve yakıtların dönüşümünü ihmal ettiğini belirtti. Ek olarak rapor bölgeler, enerji taşıyıcıları ve yatırımlar arasındaki eşitsizliklerin, yetersiz politika entegrasyonunun ve altyapı geliştirmede yaşanan gecikmelerin enerji dönüşümünü yavaşlattığını vurguladı.

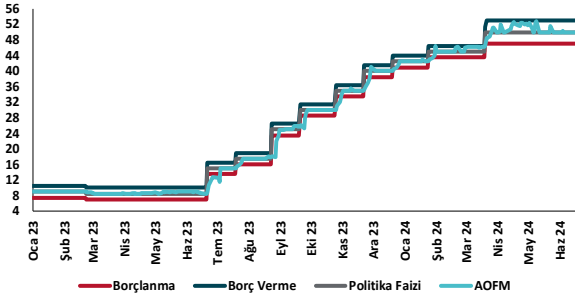
ExxonMobil'in iklim değişikliği konusundaki çabalarına karşı dilekçe veren hissedarlarını savuşturmak için açılan dava ABD'de bir mahkeme tarafından reddedildi. Financial Times'da çıkan habere göre hissedarların ExxonMobil'e benzer teklifler sunmama taahhüdü ile alınan karar ExxonMobil'in altı aydır sürdürdüğü kampanyayı sona erdirdi. Kampanyayı yürüten Mark van Baal davanın reddedilmesinin şirketlerin iklim odaklı hissedarlarına karşı açabileceği dava dalgasını önleyeceğini belirtti.

G7, gelişmekte olan daha zengin ülkelerden iklim değişikliği ile mücadeleyi desteklemek için ödeme yapmasını talep edecek. Bu çağrı Birleşmiş Milletler'in Bonn İklim Konferansı tartışmalarının yeni bir fonlama hedefi belirlemek konusunda ilerleme kaydedememesinin ardından geliyor. Financial Times'ın haberine göre G7 taslak bildirgesi büyük ekonomilerin daha yoksul ülkelere iklim finansmanı sağlamak konusunda anlaşacağını ama Çin ve Suudi Arabistan gibi gelişmekte olan fakat ekonomik açıdan gelişmiş devletlere de ödeme yapma çağrısında bulunulacağını gösteriyor. 2020 yılı için 2009'da belirlenen 100 milyar dolarlık iklim finansmanı hedefine OECD'ye göre, planlanandan 2 yıl sonra, 2022'de ulaşılabilmişti. G7 taslak bildirgesi, buna ek olarak, 2035'e kadar enerji sistemlerinde emisyonları yakalanamayan kömür kullanımının aşamalı olarak azaltılması ve elektrik depolamasının 2030 yılına kadar altı kat artırılması planlarını da onaylıyor. Taslakta 2025 yılına kadar verimsiz fosil yakıtlarının ortadan kaldırılması ve "fosil yakıtlara olan talep ve kullanımı azaltmak için yoğun çaba gösterileceği" maddeleri de yer alıyor.

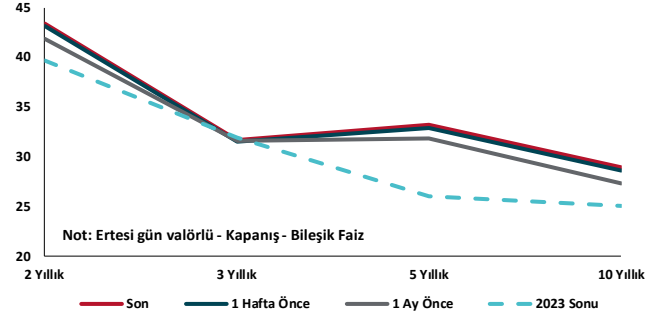
Kalkınma Gündemi

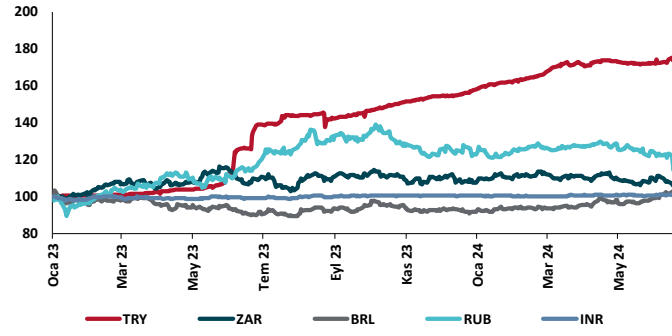
TCMB Faiz Koridoru

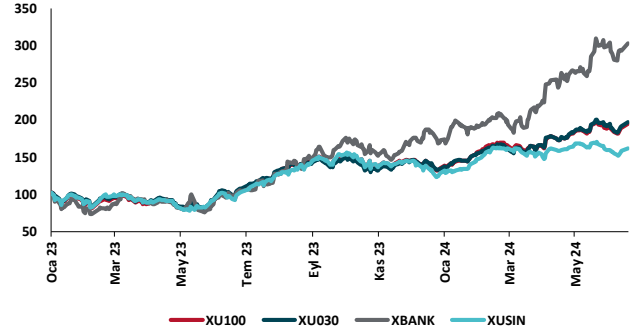
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

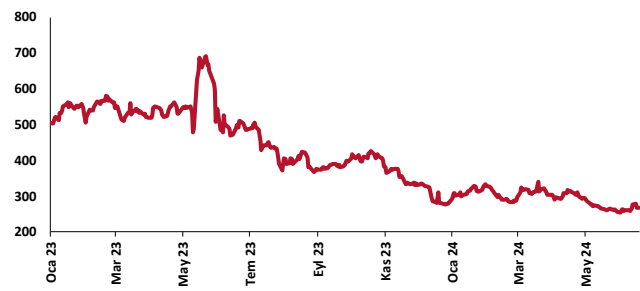
USD/GOÜ Para Birimleri (30/12/2022=100)

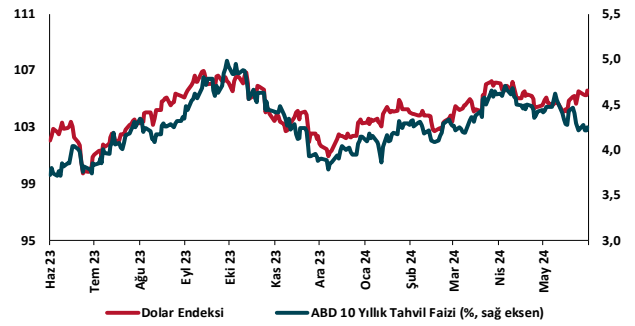
Ulusal Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)

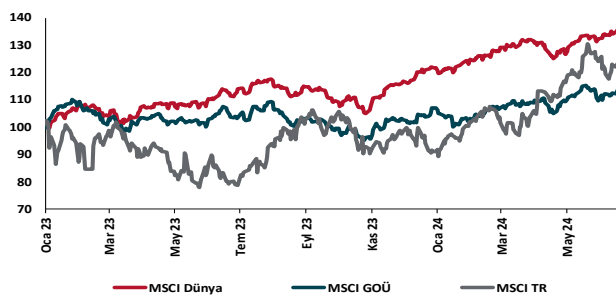
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

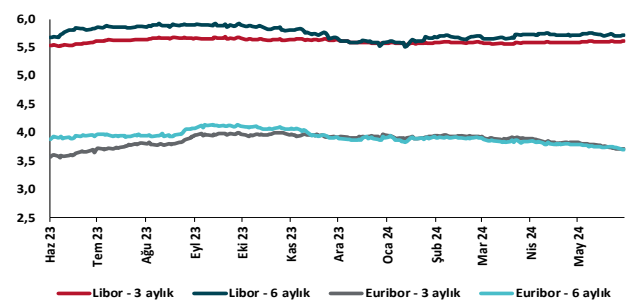
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)

Küresel Göstergeler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.